

Zaolzie. „Bogurodzica” była tematem wykładu MUR-u

Data publikacji: 18.05.2023 17:00

Utworem doskonałym określił „Bogurodzicę” prof. dr hab. Jan Malicki podczas wygłoszonego w ramach Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Republice Czeskiej wykładu. Prelegent omówił budowę tego najstarszego zachowanego polskiego tekstu pieśni pod względem językowym, a także przybliżył kontekst historyczny wczesnego średniowiecza, kiedy utwór powstał.

□

Malicki przyznał, że choć nad badaniem tego utworu pochylał się całe swe zawodowe życie, zresztą nie on pierwszy, to do tej pory wokół utworu jest wiele niesprawdzalnych teorii i hipotez. Przyjęło się „Bogurodzicę” uważać za pierwszy zachowany wczesnośredniowieczny tekst związany z kultem św. Wojciecha. Nie ulega wątpliwości, że był on popularny. Jednak już okoliczności jego powstania oraz autor od lat są przedmiotem dyskusji mediewistów.

Malicki stwierdził, że „Bogurodzica” jest utworem doskonałym. Przeanalizował szczegółowo jego budowę pod względem literackim, językowym. Zwrócił uwagę na takie szczegóły, jak różnice w konstrukcji pierwszej i drugiej zwrotki czy zliczał sylaby, analizował także układ rymów. Stwierdził także, że zastanawiając się, w jakim okresie średniowiecza mógł powstać tak idealny utwór, wskazałby, za znamienitymi światowymi mediewistami, na okres Soboru Laterańskiego w 1215 roku, gdyż było to wydarzenie reformujące kulturę kościelną w Europie. W kwestii autorstwa Malicki obstawiałby Jakuba Świnkę – XIII-wiecznego arcybiskupa Gnieźnieńskiego. Prelegent wspominał, że duchowny ten dostrzegał zagrożenie dla polskośći w szerzącym się na skutek lokowania miast na prawie niemieckim języku niemieckim, który to język zdominował rzemiosło i handel. To on pod koniec XIII wieku, dokładnie w roku 1285, nakazał odmawianie modlitw „ojcze nasz” i „zdrowaś Mario” po polsku.

Prelegent podkreślił także związek „Bogurodzicy” z odnowionym po synodzie w Łęczycy w 1285 roku kulcie św. Wojciecha, z którym to kultem „Bogurodzica” silnie jest związana. Nadmienił także, że jeśli „Bogurodzica” śpiewana była podczas bitwy pod Grunwaldem (1410), to musiała już wtedy być powszechnie znana.

Na koniec zorganizowanego 10 maja w Centrum Polskim w budynku Zarządu Głównego PZKO w Czeskim Cieszynie wykładu nie zabrakło dyskusji, pytań z sali oraz dygresji słuchaczy. Wspaniałą niespodzianką zarówno dla pozostałych słuchaczy, jak i samego prelegenta był spontaniczny występ Leszka Kaliny – dyrygenta i prezesa Polskiego Towarzystwa Artystycznego „Ars Musica”, który przepięknie odśpiewał omawianą pieśń.

(indi)